

## 15 Pompoenenmarkt - Florahof

Op de Florahof vindt voor de 8e keer de Pompoenenmarkt plaats. Een markt met veel streekproducten met de pompoenen in de hoofdrol. Op deze historische plek waren tot begin jaren '80 van de vorige eeuw de proeftuin en de kantoren van de Bloembollenfirma Van Konijnenburg en Mark gevestigd. Op het Landgoed Offem is ooit 'Het Florapark' aangelegd met o.a. bijzondere narcisrassen, een tentoonstellingstuin als voorloper van de huidige Keukenhof (zie ook [www.deoudedorpskern.nl](http://www.deoudedorpskern.nl)).

## 16 Streekmuseum Veldzicht - Herenweg 117

Bloembollen, kruidentuin, blaarkopkoeien en streekproducten staan centraal in deze tot museum gepromoveerde boerderij uit 1859. Noordwijk-Binnen heeft namelijk een boeiend agrarisch verleden. In de late Middeleeuwen vormde Noordwijk het centrum van de kruidenteelt zowel voor gebruik in de keuken als voor medicijnen. Rond 1850 kwam in de binnenduindrand van Noordwijk de bloembollenteelt op. Op 13 september draait hier een door het G.O.N. gemaakte film over reizen rondom Noordwijk 100 jaar geleden. Tevens is er een foto-expositie over dit onderwerp.

## Klassendag

Klassendag is de Open Monumentendag voor kinderen uit de hoogste groepen van het basisonderwijs en valt dit jaar op vrijdag 12 september. Het thema 'Op Reis ...Bestemming Noordwijk' wordt ingevuld door een busreis met de Koninklijke Beuk naar Veldzicht waar o.a. een film van het G.O.N. wordt vertoond over vervoer rondom Noordwijk 100 jaar geleden. Vandaar reizen de kinderen naar het nieuwe theater van ZeepaanZee aan de Voorstraat waar ze gaan kijken naar een mini-musical waarin **Maria Montessori** en haar vele reizen over de hele wereld om haar onderwijsideeën uit te dragen, centraal staat. De voorstelling wordt gespeeld door kinderen die in de musical over Maria Montessori, eerder dit jaar hebben gespeeld. Martine Zeeman, bedenker van de musical, is de regisseur.



Vrijdag 12 september

## Opening Open Monumentendag in kapel op de R.K. Begraafplaats (Noordwijk Binnen - Gooweg 35)

De opening van Open Monumentendag vindt plaats om 09.30 uur in de kapel op de R.K. Begraafplaats. Het programma is als volgt:

- Welkom door Helmus Wildeman, voorzitter Comité OMD Noordwijk
- Een terugblik op het reislustige leven van Maria Montessori door Marjolijn van der Jagt, voorzitter Maria Montessori Memoriejaar
- Muzikaal intermezzo
- Opening door burgemeester Jan Pieter Lokker
- Aankomst postkoets met passagiers in reiskleding uit de postkoetsentijd
- Bezichtiging grafmonument Maria Montessori

Open  
MONUMENTENDAG

OP REIS  
...BESTEMMING NOORDWIJK

## THEMAGERELATEERDE ITEMS

### 17 Het Huis aan Zee - Koningin Astrid Boulevard 54

Het Huis aan Zee werd in het begin van de twintigste eeuw gebouwd voor een Duitse professor die in Leiden aan de universiteit doceerde. Later ging het huis over in de handen van de familie Pierson. In 1989 verkochten de Piersons het huis. De huidige bewoners hebben het strandhuis met zijn houten vloeren zorgvuldig gerenoveerd. Maria Montessori kwam hier graag in de meidagen en maakte dan met haar zoon Mario tochtjes door de Bollestreek, waar dan de bollen in bloei stonden. Maria Montessori overleed in 1952, op 6 mei tijdens een vakantie in Noordwijk aan Zee op 81 jarige leeftijd en ligt hier in Noordwijk begraven. 2014 is het Maria Montessori Memoriejaar. Het is nl. precies 100 jaar geleden dat Maria Montessori naar Nederland kwam.

### 18 Kapel R.K. begraafplaats - Gooweg 35

Tijdens de opening wordt het thema van Open Monumentendag: 'Op Reis ...Bestemming Noordwijk' gekoppeld aan al die mensen die van ver kwamen om voor kortere of langere tijd in Noordwijk te verblijven. Daaronder ook Maria Montessori.

### 19 Postkoets - Pendel tussen Jeroensplein en Veldzicht

Een originele postkoets, getrokken door paarden, pendelt tussen het Jeroensplein en Veldzicht en maakt een tussenstop ter hoogte van Hof van Holland. Reizen zoals vroeger.

### 20 Hof van Holland - Voorstraat 79

Net als vroeger is Hof van Holland in de Voorstraat vandaag weer de herberg waarvandaan de postkoets zal vertrekken. Hof van Holland is de oudste horecagelegenheid in Noordwijk en stamt al uit de 14e eeuw. Vooruitlopend op de definitieve heropening in de loop van volgend jaar is er op deze dag gelegenheid voor "de vermoeide reiziger" om, als in de dagen van weleer, in de oude gelagkamer een drankje of een hapje te nuttigen tijdens het wachten op het vertrek van de volgende postkoets.

### 19 Old Timers - Rijden vanaf Jeroensplein naar alle locaties van Open Monumentendag

Stap nog eens een keer in zo'n auto waar we 40 à 50 jaar geleden zo trots op waren en krijg dat gevoel van toen nog weer even terug. Of als je dat gevoel nog nooit hebt gehad kun je het nu ervaren.

### 21 Tramhuisje Voorstraat - Voorstraat 50A

Alleen van buiten te bezichtigen. Op banier staat afbeelding en de geschiedenis van de Blauwe tram in het kort.

### 22 Space Expo - Keplerlaan 3

Op reis in de ruimte. Misschien ga je in de toekomst wel naar de maan of naar Mars! Bezoek vandaag Space Expo met 20% korting en maak een speurtocht door de ruimte. Maak een gesimuleerde lancering mee! Stap aan boord van het International Space Station van André Kuipers en bekijk de maanlandschappen zoals Neil Armstrong die zag. Na afloop krijgen kinderen een astronautendiploma met de handtekening van de Nederlandse astronauten Wubbo Ockels en André Kuipers.

### 23 Walk of Space - Koningin Wilhelmina Boulevard

Op de Koningin Wilhelmina Boulevard ter hoogte van de Hotels van Oranje vindt je een paar tegels met voetafdrukken die door astronauten als Wubbo Ockels zijn gemaakt: de Walk of Space! De Walk of Space verbindt Noordwijks grootste attractie, het strand en de zee, met Noordwijks andere unieke kenmerk, de ruimtevaart! Met ESTEC en ESA binnen de gemeentegrenzen en Space Expo als permanente expositie op het gebied van de ruimtevaart is Noordwijk internationaal bekend. Stap eens in de voetsporen van Ockels en Kuipers en ga daarna op ruimtereis in Space Expo!

### 24 KNRM Kurt Carlsen - Koningin Wilhelmina Boulevard

De reddingboot Kurt Carlsen maakt reizen t.b.v. mensen en schepen in nood. Van 11.00 – 12.00 vinden demonstratievaarten plaats. Daarna is de boot van dichtbij te bezichtigen met tekst en uitleg van vrijwilligers.

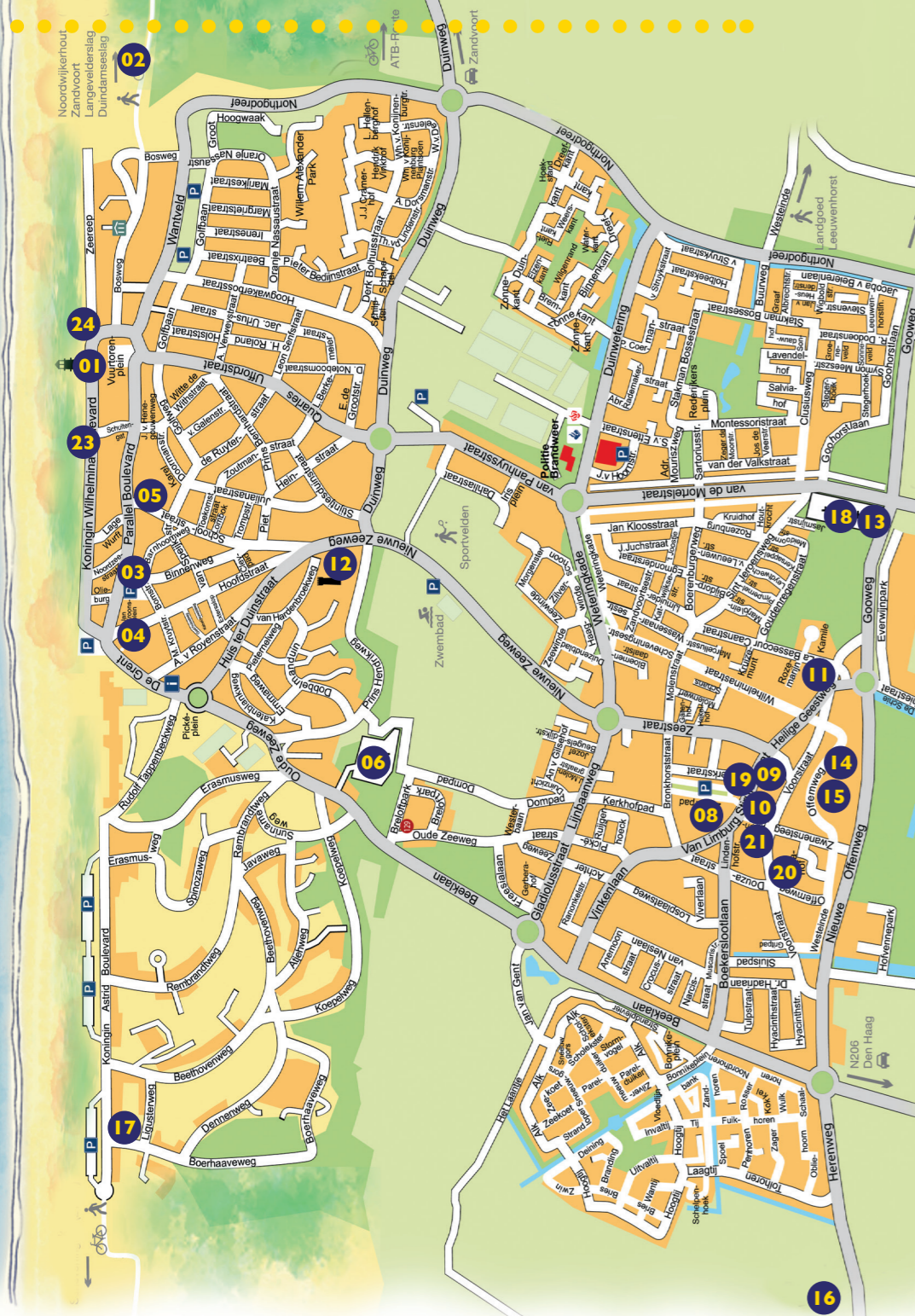


Open  
MONUMENTENDAG

OP REIS ...BESTEMMING NOORDWIJK



Van Egmond Totaal Architectuur



## Monumenten en activiteiten in kader van het thema 'OP REIS ...BESTEMMING NOORDWIJK'

Tenzij anders vermeld is openstelling van monumenten en activiteiten van 11.00 uur tot 16.30 uur. **De toegang is overal gratis, m.u.v. Space Expo.**

### 01 Vuurtoren - Koningin Wilhelminaboulevard

De Vuurtoren dateert van 1922 en was oorspronkelijk opgetrokken uit donkergebrante baksteen. Omdat de stenen water doorlieten is zo'n 10 jaar later de witte pleisterlaag aangebracht. Het licht heeft een bereik van 18 zeemijlen = ± 33,5 kilometer.

**Kaarten met tijdvak om te beklimmen zijn gratis verkrijgbaar bij Museum Noordwijk. Zonder kaart geen toegang.**

### 02 Atlantik Wall Museum - Bosweg 13

In 2004 is het bunkerstelsel onder de Noordwijkse duinen (gedeeltelijk) opengesteld voor publiek. Het Atlantikwall Museum Noordwijk is een bijzonder museum dat is ingericht in een reeks bunkers uit de Tweede Wereldoorlog. D.m.v. een expositiebunker en een gangenstelsel kan men zich een beeld vormen van het verdedigingssysteem en het leven in bunkers.

### 03 Museum Noordwijk - Jan Kroonsplein 4

In de voormalige binnenduine hoeve is sedert 1963 het Museum Noordwijk, beheerd door het Genootschap Oud Noordwijk, gevestigd. Het museum heeft een ruime collectie schilderijen en tekeningen, maar ook sculpturen en aardewerk (De Kroon). Verder zijn er veel historische rekwisieten m.b.t. Noordwijk. Tot en met 14 september a.s. is er een tentoonstelling over de houtsnedes van Oswald Wenckebach (1895-1962) te zien. Aan het G.O.N. is ook een klederdrachtgroep verbonden.

### 04 Visserskapel - Hoofdstraat

De Visserskapel stamt uit 1647 en is gebouwd in renaissancestijl. In 1900 werd de kapel naar achteren uitgebreid en in 1927 werd ze nog eens vergroot. In 1905 werd de toren, die in 1850 door een zware storm was beschadigd, in zijn oorspronkelijke stijl hersteld.

Tegenwoordig wordt de kapel, die in 1968 werd afgescheiden van de achterliggende kerk, gebruikt voor exposities en evenementen. De Visserskapel is een Rijksmonument.

### 05 Lombok - Schoolstraat

Het Lombok is één van Noordwijk's laatste 'dammen' met visserswoninkjes. Het voorhuis (thans: Antiquariaat Moby Dick) werd rond 1880 gebouwd met erachter een haringrokerij. Daarvan zijn later huisjes gemaakt, waarvan er nog twee zijn overgebleven. De woningen aan de andere zijde van de dam dateren uit omstreeks 1900. **Op het Lombok is een koffieterras ingericht en de mensen kunnen genieten van de klucht 'Visser en zijn vrouw' die gedurende de hele dag wordt opgevoerd door de LKC (Leydse Kluchten Compagnie).**

### 06 Algemene begraafplaats - Oude Zeeweg 32a

Het centrale deel van de Algemene Begraafplaats dateert uit 1829. De begraafplaats is sindsdien meermaals uitgebreid. Op de begraafplaats zijn diverse bekende Nederlanders en Noordwijkers begraven, onder wie de Graaf van Limburg Stirum (van het driemanschap van 1813), dichter Albert Verwey en biermagnaat Freddy Heineken. De begraafplaats bevat daarnaast oorlogsgraven van zowel de Eerste als de Tweede Wereldoorlog.

### 07 Molen Hoogewegse polder - van Berckelweg

Deze wipmolen met scheprad dateert oorspronkelijk uit 1652, het jaar van de stichting van de Hoogewegse polder. Sinds 1961 is de Rijnlandse Molenstichting eigenaar van de Hoogewegpoldermolen. In 1966 is de molen op de Lijst van Beschermd Monumenten geplaatst.

### 08 R.K. St. Jeroenskerk - van Limburg Stirumstraat 24

De R.K. St. Jeroenskerk (1834/1894/1925: een driebeukige hallenkerk in neogotische stijl en toren met naald-

spits; Rijksmonument) is sinds 1429/1892 bedevaartplaats voor Sint-Jeroen en in 2012 van binnen geheel gerestaureerd, waarbij vooral recht is gedaan aan de authentieke kleurstelling. Tijdens de openstelling geven vrijwilligers toelichting op het interieur, de symbolen in de kerk en het zevenluik van Sint Jeroen. In de kerk staan sinds vorig jaar twee Maarschalkerweerd-orgels. Overige monumenten en activiteiten in Noordwijk-Binnen

### 09 Oude Jeroenskerk - Voorstraat 44

De Oude Jeroenskerk is een gotische kruiskerk, genoemd naar de martelaar Jeroen, die door de Noormannen op 17 augustus 856 werd onthoofd, omdat hij zijn geloof niet wilde afvallen. In het interieur vinden we een hardstenen doopvont (15e eeuw) met vier beeldhouwde koppen en op het koor de omlopende banken met inscriptie uit 1636. De preekstoel is uit het midden van de 17e eeuw. Het wandbord is van 1638 en de tekstborden op het koorhek uit 1650 met de Geloofsbelijdenis, de Tien Geboden en het Onze Vader. De Gravenbank gemaakt door Francis Maas in 1751 in Lodewijk XV-stijl, heeft een op de luifel gesneden alliantiewapen (1904). Aan de zuidzijde staat het marmeren grafmonument van Johannes Douza (1792). In de vloer liggen verschillende gotische grafzerken (ca. 1479 en 1509). Het Knipscheer-orgel van 1840 is in 1999-2000 gerestaureerd.

### 10 Oude Jeroenstoren - Jeroensplein

Sinds 1798 is de toren eigendom van de gemeente Noordwijk. Tot 1860 werden gevangenen opgesloten in de twee cellen, die zich in de toren bevinden. Ook bevat de 40 meter hoge toren twee luidklokken. De grootste weegt 820 kg en is door Petrus Hemony in 1677 gegoten. De kleine luidklok stamt uit ca. 1952 en is vervaardigd door klokkengieterij Eijsbouts in Asten. Verder zijn er nog twee klokken, ook uit ca. 1952 van Eijsbouts. In de toren bevindt zich ook een kleine klok van Johannes Ouderogge uit 1690, maar deze is niet aangesloten. In 2012 zijn vier nieuwe klokken in gebruik genomen, eveneens gegoten door Eijsbouts. Het uit 1912 stammende uurwerk is in 2011/2012 gerestaureerd.

### 11 Villa Mignon - Gooweg 5

Bloembollenteler Siem van Konijnburg liet deze villa in 1905 bouwen. Vanaf eind jaren '30 was de afdeling Gemeentewerken er gevestigd. Sedert 1986 is het pand eigendom van Van Egmond Totaalarchitectuur en is de naam 'Mignon' weer in ere hersteld. Bij de gevelrenovatie bleek achter het bord met de naam 'Oosteinde' de oorspronkelijke naam Mignon nog gewoon in de gevel gebeiteld te zijn.

**Kaarten voor rondleidingen om 11.30 uur en 12.30 uur zijn te reserveren bij Museum Noordwijk op het Jan Kroonsplein.**

vanEgmondTotaalArchitectuur

### 12 Watertoren - van Hardenbroekweg

De watertoren uit 1917 had een belangrijke functie in de tijd van het eigen Noordwijk's Waterleidingbedrijf. Na wat omzwervingen bij de EWR, de NUON en het Duinwaterleidingbedrijf Zuid-Holland, is de toren sinds 1997 weer eigendom van de gemeente. De watertoren heeft de status van rijksmonument.

### 13 R.K. Begraafplaats - Gooweg 35

De kapel op de begraafplaats (1889), gelegen naast de buitenplaats Calorama, is dit jaar de plek waar de opening van Open Monumentendag om 09.30 uur plaatsvindt. De kapel is in 2012 gerestaureerd. Verder vindt men op deze begraafplaats de monumentale graven van o.a. Jac. Urlus en Maria Montessori alsook de (graf)monumenten voor de priesters van de parochie, ongedoopte kinderen en ter herinnering aan de Zusters uit het Barbara-klooster (1438-1573) en de Zusters Franciscanessen (1922/1935).

### 14 St. Joris Doelen - Offemweg 17

De St. Joris Doelen is het terrein waar sinds 1420 het Schuttersgilde van Sint Joris oefeningen en wedstrijden houdt in het schieten op de gaai met de voetboog. Het Sint Joris Gilde te Noordwijk is het enige nog bestaande Schuttersgilde 'benoorden de Moerdijk', waar men nog met de voetboog schiet.

**Kaarten voor rondleidingen om 10.30 en 11.30 uur zijn te reserveren bij Museum Noordwijk op het Jan Kroonsplein.**